

KM NEWS LETTER

ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 เดือนพฤษภาคม 2556 คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

พบกับจดหมายข่าว KM ฉบับที่ 5 ประจำเดือนพฤษภาคม 2556 ซึ่งจดหมายข่าวฉบับนี้มีสาระดีๆ จากการจัดเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย” เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2556 เวลา 09.00 – 12.00 น. ที่ผ่านมา ณ ห้องปฏิบัติการสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย อาคารปฏิบัติการ 5 ชั้น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และได้เชิญคณาจารย์จากคณะต่างๆ ทั้งที่มีความเชี่ยวชาญด้านความฉลาดทางอารมณ์ อาจารย์ นัฐธิดา บุญอาพัทธ์เจริญ คณะศิลปศาสตร์ อาจารย์อมรรัตน์ ลือนาม คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คุณณภัทร์ แซ่เซียว หัวหน้าแผนกแนะแนวและสวัสดิการ สำนักพัฒนานักศึกษามาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งนี้ในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวมีคณาจารย์ บุคลากร และผู้สนใจเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมจำนวน 32 ท่าน ดังนี้

- คณาจารย์และเจ้าหน้าที่จากคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม จำนวน 25 ท่าน
- คณาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์, สังคมสงเคราะห์ฯ, บริหารธุรกิจ และนิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ จำนวน 7 ท่าน

ความรู้/ทฤษฎี ความฉลาดทางอารมณ์

โดยอาจารย์ นัฐธิดา บุญอาพัทธ์เจริญ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) หรือ E.Q.

เป็นความสามารถในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่

องค์ประกอบแรก ได้แก่ เก่ง คือ ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองได้

องค์ประกอบที่สอง ได้แก่ ดี คือ รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง มีการตัดสินใจแก้ปัญหา

องค์ประกอบที่สาม ได้แก่ มีความสุข คือ มีความภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต

กรณีศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

โดยอาจารย์อมรรัตน์ ลีอนาม อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 310 คน พบว่า

ผลการศึกษา

- นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประชาชนคนไทยที่มีอายุ 18-25 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 159.05 , 57.08 , 52.51 และ 49.44 ตามลำดับ
- นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ที่มี ลำดับการเกิด สถานภาพสมรสของบิดามารดา สาขาวิชาที่เรียน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และ องค์ประกอบด้านสุข ไม่มีความแตกต่างกัน
- นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ที่มี รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข มีความแตกต่างกัน

กรณีศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย (ต่อ)

โดยอาจารย์อมรรัตน์ ลีอนาม อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษา (ต่อ)

- นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ที่มีระดับชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบย่อยด้านความเข้าใจและยอมรับอารมณ์ตนเอง และองค์ประกอบย่อยด้านการแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ **มีความแตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ต่ำกว่าจะมีแนวโน้มความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบด้านดีสูงกว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น
- การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต มี **ความสัมพันธ์ทางบวก** กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบแต่ละด้านกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด**มีความสัมพันธ์ทางลบ** ทุกองค์ประกอบแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย **มีความสัมพันธ์ทางลบ** กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร**ไม่มีความสัมพันธ์** กับความฉลาดทางอารมณ์
- การทำหน้าที่ของครอบครัวนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านการแก้ไขปัญหาของสมาชิกในครอบครัว ด้านการสื่อสารของสมาชิกในครอบครัว ด้านบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ด้านการตอบสนองอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว ด้านความผูกพันทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว **มีความสัมพันธ์ทางบวก** กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ซึ่งจากผลการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา การทำหน้าที่ของครอบครัว มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ซึ่งคณะวิชาควรจัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองของนักศึกษา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ผ่านสถาบันครอบครัว ตลอดจนอาจารย์ควรสอดแทรกกิจกรรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในรายวิชา หรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยเฉพาะ ที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดีของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โดยผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่านักศึกษาชั้นปีที่ต่ำกว่า เพราะเหตุใดที่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากเป็นผลที่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของผู้อื่นที่ทำการศึกษาไว้เพื่อหาวิธีแก้ไข ซึ่งจะเกิดผลดีโดยตรงและโดยอ้อมทั้งตัวนักศึกษาเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งเชาวน์ปัญญา และอารมณ์

การใช้ความฉลาดทางอารมณ์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย โดยคุณนภัทร์ แซ่เซียว หัวหน้าแผนกแนะแนวและสวัสดิการ สำนักพัฒนานักศึกษา

จากมุมมองของการทำงานฝ่ายแนะแนว จึงตีความหมายของ EQ ว่าการควบคุมตนเองที่จะนำพาตนเองไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนา EQ ในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย น่าจะมีองค์ประกอบ อยู่ 4 อย่างด้วยกันคือ

- 1) ตนเอง
- 2) เพื่อน
- 3) แฟน
- 4) สังคมโดยรวม ; อาจารย์ การเรียน

ประเด็นแลกเปลี่ยน คือ ประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ อำนวยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดย ผศ.เสาวลักษณ์ ลักษณะมีจักรกุล ประธานคณะกรรมการทุนวิจัยและตำรา คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

อาจารย์อมรรัตน์ ลีอนาม คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

สรุปจากผลการศึกษา ข้างต้นคือ นักศึกษาปี 4 มีองค์ประกอบด้านดีลดลง EQ ลดลง จำเป็นที่จะต้องหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้ให้นักศึกษาปี 4 ที่กำลังจะจบออกไปทำงานนอกรั้วมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

อาจารย์นัฐธิยา บุญอาพัทธ์เจริญ คณะศึกษาศาสตร์

- เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริม EQ ของนักศึกษานั้นต้องเหมาะกับภาวะของเด็กกลุ่มนั้นๆ เช่น ปี 1 จะมีปัญหาเรื่องการปรับตัวเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมก็ควรสร้างเสริมเรื่องการปรับตัว ปี 2 ก็เน้นเรื่องการเรียนให้ไม่ติดโป้ ปี 3 เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี และศิษย์อาจารย์ ปี 4 เน้นเรื่องการเพิ่ม Self extreme แต่ทั้งหมดนี้มาจากการตีความจากทฤษฎี ซึ่งอาจใช้ไม่ได้กับเด็กทุกคน ฉะนั้น อาจารย์ต้องค้นหาปัญหาจากตัวเด็กแบบตัวต่อตัวและจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยๆ เล็กๆ จะเกิดผลสำเร็จที่ดี
- ในกรณีที่นักศึกษามีความผิดปกติเกินการรับมือของอาจารย์นั้น อย่าเพิกเฉยหรือปล่อยเลยไป เพราะถ้าเค้าไม่ได้รับการรักษา จะไปเป็นปัญหาสังคมต่อไป ให้ส่งตัวมาปรึกษาได้โดยตรง และควรทำอย่างเร่งด่วน เพื่อการรักษาตั้งแต่อาการยังไม่มาก ทั้งนี้ต้องทำร่วมกับผู้ปกครองด้วย

อาจารย์ประภาศรี คุปต์กานต์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ฯ

เสนอว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องทราบข้อมูล รายละเอียดของนักศึกษาให้มากขึ้น โดยดูว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะเด่นอย่างไร เช่น พ่อแม่ แยกกันอยู่หรือไม่ เนื่องจากประสบการณ์ที่อาจารย์เคยพบมาพบว่า เด็กที่มีปัญหาทุจริตในห้องสอบ มีประวัติว่าพ่อแม่แยกทางกัน

อาจารย์เดชาวุฒิ นิตยสุทธิ และ อาจารย์เกษม พลายแก้ว คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แลกเปลี่ยนว่า ควร/จำเป็น หรือไม่ในการที่จะมีการทดสอบ EQ/SQ/MQ พร้อมๆ กับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เพื่อทราบระดับคะแนน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดูแลนักศึกษาในความรับผิดชอบ และจะเป็นประโยชน์มากหากได้รับความร่วมมือจากหลายๆ คณะฯ ทำในภาพรวมออกมาเป็นระดับมหาวิทยาลัย

คุณนักร แซ่เซียว สำนักพัฒนานักศึกษา

ร่วมแลกเปลี่ยนว่า กิจกรรมที่ทาง สพน. มักใช้คือ การทำกิจกรรมทางศาสนา ที่เด็กตอบรับและได้ผลดีมากคือ ที่เสถียรธรรมสถาน แต่ทั้งนี้ สพน. มักจัดกิจกรรมเดี่ยวสำหรับเด็กที่มีปัญหารายบุคคล ที่ได้รับการส่งต่อมาจากทางคณะฯ ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไป

อาจารย์เสาวลักษณ์ ลักษณะมีจรัลกุล คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ชี้ประเด็นเสริม คุณนักรว่า เจ้าหน้าที่ สพน. ต้องใช้ EQ อย่างมากในการทำงาน โดยถือคติว่า “ต้องเย็นที่สุด ต้องเป็นกลางที่สุด” ในการระงับเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ซึ่งเราทุกคนก็ต้องใช้สิ่งนี้ในชีวิตประจำวัน หากอาจารย์มีโอกาสพบเด็กที่ผิดปกติ ให้เมตตาให้มาก ประคับประคอง เปิดโอกาสให้ปรับตัวและส่งต่อเมื่อจำเป็น

จัดทำโดย คณะกรรมการจัดการความรู้

คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม